

Szerkesztői iroda:
Nagyenyeden
A KIADÓHIVATALBAN
hová
lap szellemi részét illető
közlemények küldendők

Kiadóhivatal:
Wokál János könyvkereskedése
hová
az előfizetések és hirdetések
bérmentesen küldendők.
Kéziratok nem adóznak vissza.

KÖZÉRDÉK

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva vagy
vidékre postán küldve
egész évre 4 frt.
félévre . . . 2 frt.
negyedévre 1 frt.

Hirdetmények díja:
3 hasábos petit sorért, vagy
ennek helyéért 5 kr.
Bélyegdíjért külön 30 kr.
Nyilttér óra 15 kr.

Dr. Vánca János gör-kath. érsek.

Szül. 1820. május 18. — † 1892. júl. 31.

Rendkívül gyorsan, a mint csak a szomorú, nagy csapás szokott terjedni, terjedt szét mult vasárnap a kora reggeli órákban a nagy veszteség híre: meghalt a balázsfalvi érsek! Vármegyénkben aligha van a közéletben szereplő ember, a ki ne ismerte és ne tisztelte volna a kitünő főpapot, ki életét, tehetségét, buzgalmát, vagyonát közvetlenül egyháza javára és Balázsfalva emelésére fordította ugyan, de egy percre sem feledkezett meg hazája iránti kötelezettségéről s mint pap és politikus egyaránt a békének és kölcsönös egyetértésnek volt szószólója s példaadója. Az érseki lakhelyül szolgáló régi Apafy kastélyban vallás és nemzetiségi különbség nélkül szívesen látott vendég volt mindenki, ki a közművelődésnek, a hazában élő népek közjávána elmozdítására szolgált. A magas műveltségű főpap, ki jól ismerte nemzetének fogyatkozásait és egyházának hiányait, tudta azt is, hogy nem a túlzások, a szélsőségekre ragadó lépések által lehet ezeken segíteni, mert hiszen láthatta a történelem példáiból s e hazai többi népei eljárásának eredményeiből is, hogy csak a törvények tiszteletben tartása mellett s az alkotmány által mindnyájunk részére biztosított jogok körében lehet aképpen fejlődni és haladni, hogy más nemzetiségek és vallások sérelme nélkül, sőt azokkal karöltve, magunk javát előmozdithassuk.

Ellehet mondani, hogy Vánca János érsek udvarából és káptalanja köréből soha se indult meg oly mozgalom, mely politikai tekintetben ellenkezett volna a magyar állameszmével. Az elhunyt érsek nem szerette a túlzásokat, távol állott a politikai szélsőségektől és szigorúan felügyelt arra, hogy székhelye intézeteiben a vallásnak és a közművelődésnek szolgáljanak, nem pedig ve-

szedelmes agyrémeknek. Nagy alapítványai, pap-ságának folyton emelkedő szellemi képzettsége jelezték munkája irányát, mi a tekintély és tisztelet oly általános fokozását idézte elő, a minőt aligha élvezett valamely előde, sőt mostani püspök társai közül is csak kevesen.

Váratlan elhunyt nagy veszteség egyházára, nemzetére, közéletünkre, melyet fájlalhat minden becsületes ember s elsősorban mi alsófehérmegyeiek, kik az elhunyt emlékéért kegyelettel fogjuk megőrizni. Vajha mielőbb méltó utód foglalná el érseki székét, ki előtt dr. Vánca János nemes példája követendő irányul szolgáljon!

Vánca János érsek életrajza.

Butyásza dr. Vánca János, gyulafehérvári román érsek és fogarasi püspök, 1820. május 18-án szül. Vas-koh biharmegyei községben, atyja Vánca György, anyja Nestor Floriana volt. Gyermekéveit a szülői háznál töltötte s már ekkor feltűnt ismerősei előtt éles esze. 1831-ben a nagyváradi görög kath. elemi iskolába vitték, hol két évig tanult s miután magat mindenből kitüntette, Vulcanu Sámuel püspök felvette a „Darabantu“ alapítványra, s a gymnáziumot, mint alapítványos végezte 1841-ben. Itt is igen kitünő tanuló volt, mit ekkori iskolai bizonyítványai is tanúsítanak.

A mint a gymnáziumokat elvégezte a görög kath. konvent, a bécsi papnevelő intézetbe küldötte fel, hol főleg mint kitünő nyelvész tűnt ki, beszélt a román és magyar nyelven kívül a német, francia, olasz, spanyol, latin, görög s más nyelveket is. 1845-ben végzett, szülőfalujában, Vas-kohon szentelték fel ugyanezen év augusztus hó 10-én az éppen ekkor rastauált templomában. — Ezután káptalani jegyzőnek nevezték ki. E minőségben azonban nem sokáig működött, mert még ugyanezen év november 19-én makói káplán lett. Erdélyi, nagyváradi görög kath. püspök mint makói káplánnak látva nagy tehetségét, ismét Bécsbe küldötte a „Szent Ágoston“ intézetbe, hol 1848. július 31-én doktori diplomát nyert. Azután haza jött Nagy-Váradra s mint káptalani jegyző, később mint püspöki titkár s tanítóképző intézeti tanár folytatta működését minden irány-

ban nagy tevékenységet fejtve ki, úgy hogy püspökének valóságos jobb keze volt. Különösen neki köszönhető a lugosi és szamosújvári püspökség, hogy létesítették. Irodalmilag is működött, megírva „Erdélyi püspök életrajza“ és egy művet az „Egyházközműnyről“.

1855-ben ő felsége Nagyváradra kánonoknak nevezte ki, mely állásában különösen jótékonyága által tűnt ki. Az özvegyeknek és árváknak valóságos gyámola volt s számos román pap és hivatalnok neki köszönheti állását. 1865-ben Alexi után szamosújvári püspök lett júl. 7-én, mely állását ugyanezen év dec. 3-án foglalta el. Csakhamar ezután meghalt Sterka Saluc Sándor gyulafehérvár-fogarasi érsek s báró Eötvös József akkori kultuszminiszter közbenjárására ő felsége a szokástól eltérőleg megengedte, hogy az érseki szék valasztás utján töltsék be. E minden tekintetben fontos és magas állásra 1868. aug. 11-én Vancát választották meg, három jelölt közül 10 szótöbbséggel. Állását 1869. ápril hó 11-én foglalta el. Ő felsége valóságos belső titkos tanácsosnak nevezte ki s egyszermind a közéletben fontos és magas állásra a Lipót-rend nagy keresztjével is kitüntette.

Vánca többször részt vett Rómában a Vatikán tanácsában. 1870. június 2-án nagy kongregáción Krisztus egyházáról oly hűvel és meggyőzőleg tudott beszélni, hogy az elnöklő kardinálisok a gyűlés tartama alatt köszönetüket fejezték ki, a jelenvolt magyarországi püspökök pedig Bonnaz Sándor csanádi püspök vezetése alatt testületileg üdvözölték. A pápának házi főpapja, trónálló és római gróf volt.

Vánca magas állását mindenkinek meglégedésére töltötte be s mint mar fennebb is említve volt, különösen sok jót tett a hozzáforduló szegény hitsorsosaival. Balázsfalva is neki köszönheti, hogy a kis román faluból városá lett.

Mint érsek működött egészen bekövetkezett haláláig, csendben munkálkodva. A folyó évi júl. 30-án tartott káptalani tanácsban még elakölt és a legkevésbé sem érezte magát rosszul. Még este is nyugodtan felelt a 11 óráig csendben aludt s ekkor kezdete magát rosszul érezni, mint maga is mondotta. 12 órakor eszengetett szolgájának, kit először titkáráért, azután orvosart küldött.

Dr. Bunyca Ágoston titkár azonnal átment az érsekhez s kívánságára meggyónattá.

Gyónás után az érsek magát még rosszabbul érezte, s dr. Pap Sándor orvost azzal fogadta: „Fiam érzem, hogy végem van.“

TÁRCZA.

Zsiga bácsi.

Németből ford. a.

(Folytatás.)

II.

A nevelőintézetben töltött évek voltak gyermekkorom legszebb, legboldogabb ideje. Ott igazi gyermek lehettem, voltak barátaim, vig jó fiúk; nagyon boldognak éreztem magam. Jó atyám koronként meglátogatott, beszélt a „csudagyermek“ fejlődéséről, beszélt új symphoniákról, nyitányokról, melyek a zenevilág érdekfűzőjét felkeltették.

Midőn elérkezett a nap, melyen hazámba vissza kelle térnem, olyan érzéssel bucsuztam el, mintha életem legszebb idejének mondtam volna istenhozzádot.

„Nos tanultál-e zongorázni?“ Volt Margitka első kérdése, a mint apja kuszobét átléptem. Szemüveget viselt, haja simán kifésülve homlokából, szóval a legkiálthatatlanabb 13 éves lány volt, kit képzelné lehet. „Nem,“ feleltem.

„Nem? Éu componálók“ szolt nagy okosan. Atyám mosolyogva csóválta a fejét, Lina néni ájtatosan össze kulcsolta kezeit, a Werner pár pedig örömkönyveket hullatott. Semmi sem változott e hat év alatt.

„Nó, fiu szólj, mi akarsz te tulajdonképpen lenni?“, kérdé föllem végre Werner papa. „Festő,“ feleltem. Mi? Hogy! Friczike festő! hangzott minden oldalról.

Ha zeneszerző lenne,“ még is csak jobb volna, szolt Margitka durcás arcát elfordítva.

„Nos, miért ne legyen festő!“ szolt Werner papa vidáman. „A fiu lehet a mi akar, nekem az tökéletesen mindegy.“

Atyám megszorította a kezét. Te vagy a legjobb ember a földön, hogyan háláljam meg. „Ah mit“ háláról beszélni, nincs mit meghálálj, a fiu felerészben az enyém s az én tulajdonommal tehetek a mit akarok.“

Valóban én a jó embernek tulajdona voltam, mert mindent neki köszönhettem.

„Istenem, Friczike,“ van-e tehetség a festészethez? Kérdé Werner mama? Lina néni könnyekbe tört ki, az ő megboldogult vőlegénye is festett, az emlékkönyvébe egy nefelejtset, elő is hozta. Atyám máskor azt mondta rá mázolás, most hallgatott, s mosolyogva intett a „csudagyermek“ felé, ki ez alatt heteritette az aztalt az ő zene szerzeményeivel. Két etude, egy sonata zongorára és hegedűre, három dal: a Loreley, „a szerelmi kedv és bánat és „szivfájdalmak.“ Mindegyiket sorba eljátszotta és énekelte, az ő fejletlen cérna vékony hangján.

Rólam, az intézetben töltött évekről jövőmről, terveimről többé szó sem volt.

A míg Friczike itt lez, látogassa ő is az énekegytet, ajánlotta az én kis jegyesem, legalább lessz egy kis fogalma a zenéről. Türelmesen, mint egy bárány hureoltattam magamat a zeneegyletbe; atyám és Lina néni is buzgó tagjai voltak.

„Tenort kell énekeljen!“ Határozott Margitka és így a tenoristák között foglaltam helyet. Ez egylet fontosságáról azonban csak otthon lett fogalmam.

Werne mama még le sem dobta fejéről a piros capuchont, s már enyhe szemrehányásokat tett Lina néni-nek, hogy háromszor hamisan intonált.

„Éu? Oh Istenem,“ sópánkodott, hisz én oly biztos voltam, hogy jól énekelek, de oly biztos, ugy-e Burg sógor?

Erre Werner mama, a legnagyobb lelki nyugalommal előhuzta köpenye alól a dalkönyvet és megjelezte a helyet, ahol a Lina néni hamisan énekel.

„Itten pedig, végzé, a-t énekelte a helyett. Margitka gyorsan egy as-t énekelte. A leves már az asztalon párolgott, s a két nő még mindég köpenybe és capuchonba állott.

„Te, — szolt atyám Werner papához, nehányszor én is —“ Hallgas, hallgas, kérlek, ez már velem is megtörtént többször, de azért én még is tökéletes zeneértő vagyok.

Végre asztalhoz ültünk. Margitka komolyan dorgálni kezdett: „Friczike te egyszer sem intonáltál.“ Ez megvigasztalta Lina néni és részvételtjes pillantásokat vetett felém. Bizonyára az egylet jövőendői bűnbakját látta már bennem.

Legtöbb ideje volt a külföldre mennem, hogy hivatásonhoz kezdjek, min egész lélekkel csungtem. Hat évig éltém Rómában, jártam a régi mesterek iskolájába, műveiken éledtem, napjaimat egészen a tanuláshoz szenteltem, s most elmerem mondani: művész vagyok!

A festő percekre elhalgatott, aztán kitérte karjait felkiáltva: Oh te isteni művészet! vége a te nagyságonak, szépségednek, vége a vándorlás gyönyörűségének! vége a teremésvágynak! vége — vége — összleg meg kell nősnüni! Atyám írja: Elvan határozva, hogy nászura nem mentek, nem tuduók nélkülözni a kedves gyermeket és szeptember végén az egylet egy új mű betanulásához kezd. Természetesen nekem minczen beleszólásom, nekem, ki mindent Werneréknek köszönhetek — atyám kényelmes létét, neveltetésemet, a módot művész pályám eléréséhez. Felfogok ülni a padlásra s ott az atyám ócska zongorája mellett titokba fogom betanulni ének részletemet, hisz ez az én átkozott kutyá köteletségem! oh ugy-e doktor ur, én egy halátlan szörnnyetog vagyok? szolt fogait csikorgatva.

Zsiga bácsi pedig csak csóválta a fejét s úgy nézett reá mintha mondani akarná-

„Nem,“ te csak egy kedves, hóbortos fickó vagy.

Burg felsőhajtott. Ah, ez jól esett.

Őn egy valóságos gyontató atya, nem szól, csak rá-néz s az ember rögtön megértve és bünei súlyától meau-külve érzi magát.

Nos fiatal barátom, kérdé Zsiga bácsi, hová szándékszik menni ez éjjel, még jó darabot kell mennünk a Se-lisbergre.

„Igaz van,“ én önző! Leginkább önnel óhajtának maradni, oly jól érzem magam az ön társaságában. Gyorsan a part felé evezett. Mit fog tenni? Kérdé Zsiga bácsi

„Vissza megyek Vitznauba felett Burg, onnét Bernbe és tovább; augusztus végefelé pedig még egy hetet a Rigiu óhajtok eltölteni. Nagyon tisztenek az alpesek, a tiszta jó levegő, a felséges kilátás — aztán ugy is Istenveled szép vidék, szép kilátás!“

at bár hon-sak erdély-sztek saját vragolhat. kettős var-; II. lovas rt.

verseny-nél: letdíj a má-k. — II. A ni díj az el-0 frt tiszte-seny-nél 200 díj a máso-államdíj az V. Tiszti rt., tisztelet-onban a té-képest vál-g államdíjak

ggeli 9 óra-nevezésnél

lek verseny-Szentkirály felvilágosi-Marosvásár-

BERTALAN.

K

terenkint n alól szállit, abér és vámp-ly s ylem-el küldetnek. do. (2.)

vi hatóság által atónak zaistnai kr tőke, ennek dldigi költségek hletéhez tartozó gatanokból Ké-rsz. faház. 2. s. bé. és ká. 742. bé. és ká. 71 frt ai kir. jbiróság anos biró árve-rtakor beesáron thez leendő elő-

az árverés jog-azon naptól szá-kr. adó, mint miniszteri letéti

a hivatalos órák os előjárásnál

WERESS, tr. aljbíró.

31—52

forrásokból vasmányok etnek első. Barmely lap egy-maga szép-pinktől, di-atná hatóság, ko-értés“-nek, lügetlen szaggyülei bban nyil-

őség, az asainak bő-tudja már, tlenés vált, gyetértés“ a

vigre csak és a Me-gyorsan és

„Egyet-

m.

Az orvos meg akarta vizsgálni, de Vánca nem engedte, és arra kérte a mellé levőket, hogy hagyják békében imádkozni s azután fennhangon imádkozott 1/2 óráig, ekkor heves köhögési roama jött, mely megfojtotta.

Az érsek többször szenvedett gyomorban, így a folyó évben is. Sokszor éjjel heves szívdobogás is támadt meg, de orvosa mindég tudott segíteni.

A halálesetről szonnal értesítették Ő Felségét, a miniszteriumot s az egyházi hatóságokat, Pappfalvi Szilárd a köztisztviselői állású agg nagyprepost körrendeletben tudatta a papsággal a gyászbeszédet s felhívta a temetésre való részvételre. A váratlan veszteség hírére mely megilletődéssel fogadták mindenütt s Ő Felségén kezdve mindenki sietett részvételét nyilvánítani. Ezt tetta vármegyénk alispánja is, ki csak a megelőző héten volt az érseknél s akkor élénk érdeklődéssel beszélgettek.

A temetés f. hó 3-án d. e. 10 órára lett kitűzve. Megjelentek Pável nagyváradai és Mihályi Viktor lugosi gör. kath. püspökök; a gy.-fehérvári káptalan képviseletében dr. Todor József orsz. gyűl. képviselő és Fábrián Sándor kanonokok; a szamosújvári gör. kath. káptalan küldöttsége. Vármegyénket Csató János alispán, Török Bertalan főjegyző, Tóth Miklós árvászeki elnök, dr. Varró László jegyző, Horváth Miklós főszámvérvő, Málnási K. számvérvő, Török Antal közgyám, Szász József főszolgabíró, Szalánczy Lőrincz közg. biz. tag képviselték. Megjelent dr. Havas Gyula kir. tanfelügyelő, Popp György kir. p. ü. igazgató. A román egyházi és világi notabilitások közül sokan jelentek meg, — a papság pedig, mely igazi atyját vesztette, nagy számban adta meg a végtisztességet.

Az érsek ravatala az Apaffy-féle kastélyban volt felállítva. Onnan hozták vállalkon Podoba Vazul, dr. Radu Demeter, Andrea és Bacille lelkészek.

A nagy menet a székesegyházba érve, a koporsót ravatalra tették s megkezdődött a püspökök portifikálása mellett a gyászszertartás, mely 2 óránál tovább tartott. Különös feltűnést keltett a kiváló templomi énekkar, oly szép bariton és basszus hangokkal, mely bármely nagy operában is számot tenne. A püspökök s a nagyobb szolgálót tevő Hosszu József és dr. Bunea Ágoston fényes miseruhákban, a többi pedig fehér kereszttel ellátott nagy fekete gyászköpenyben végezték az isteni tiszteletet, mely után dr. Gramma Péter kanonok, a Rómában végzett theologusok egyik legjelesebbike a szószékre menve, megható gyászbeszédet mondott. A gyászmenet ismét visszaindult az érseki udvarba s az ott levő kis kápolna alatti sírboltba helyezte el örök nyugalomra a derék főpásztort. Ez a sírbolt a legegyszerűbbek közé tartozik. Hat püspök fekszik ott, négynek egyszerű kis tábla jelzi nevét u. m. Áron, Robu, Major, Popp püspökökét. Sterka Sulucz érsek a temetőben nyugszik, Leményi pedig nincs Balázsfalván eltemetve.

A temetés kiváló csendben, mely meghatottság közt történt meg. A külső rendet Simonffy Alajos főszolgabíró a csendőrséggel s az önkéntes tűzoltókkal tartotta fenn.

Ott tehát találkoztunk, szölt Zsigabácsi Burg tapsolt. „Ez nagyszerű lesz doktor! s ennek örülök.” Kezet reá! Rajtam nem mulik.

„Így hát nem bucsuzunk, az öreg Rigin mondunk egymásnak istenbenedírást.”

Azt sem lehet tudni! Kezet szoritottak, az öreg ur a partra szált, a festő pedig egy lökössel tovább siklott esonakával a tavon. Isten vezéreljen kedves fia! kiáltott utána Stark. „Ha a mindenható is úgy akarja a Rigin viszontlátjuk egymást — és akkor —”

Nem fejezte be szavait, hanem erőlyesen igyekezett felfelé a Seliberg meredek oldalán. A hold sugarai átszűrődtek a fák levelei között, a Sz.-János bogarak világitottak, Zsiga bácsi pedig ment gondolkodva és terveket kovácsoltva.

A fiatal ember arca folyton szeméi előtt lebegett. Eppen egy ilyen jószívű, szenvedélyes, gyerekes barátja volt neki ifjú korában. Szeretet, gyűlölet, öröm és bánat váltakoztak napjaikban, s neki a csendesebb természetűnek vele kellett szeretni, gyűlölni, örülni, busulni a mint éppen jött. Megösmékedtek egy ellenálthatlan bájos jelenségű leánnyal. Azon naptól kezdve kerülték egymást, oda lett a bizalom.

Egyszer Zsigmond a drága leánya névnapjára egy virágcsokrot küldött, mifelelt barátja nagánkiül felindulva kérdőre vonta. Vak féltékenységében Zsigmond szavaiból azt értette, hogy ő a boldog választott, azonnal határozott és elhagyta hazáját.

Később tudta meg, hogy Amerikába ment és ott a szövetséges hadak elleni harcban részt vett és elesett. Zsigmond őszintén meggyászolta.

Ez alatt a szeretett leánya kezét megkérte és nőül vette. A házasság azonban nem volt boldog. A fiatal asszony folyton betegeskedett. Zsigmond gyakran gondolta magában, mi lett volna az ő szenvedélyes barátjából e mellett a csendes, egykedvű nő mellett? Három évi há-

A temetés után a megyei tiszttakar Pappfalvi nagyprepostnál fejezte ki részvételt s tiszteletet Pável és Mihályi püspököknél is, kik viszonzották a látogatást.

A káptalan a nagyszámu vendégek tiszteletére nagy ebédet adott.

A Kárpát egyesület.

Az alsófehérmegyei osztály választmánya július hó 30-án Csató János kir. tanácsos alispán elnöklété alatt gyűlést tartott, melynek érdekesebb mozzanatai közül a következőket soroljuk fel.

Az alsófehérmegyei osztálynak eddigelő 149 tagja van, nagyobb részük rendes tag évi egy frt befizetéssel, vannak, kik tagdíj kötelezettségeiket egyszerre 6 évre 5 frttal váltották meg. A tagok s a jövedelem szaporítása végett határozatba ment az alapszabályok oly értelmű módosítása, miszerint 20 frtnak egyszerre befizetése által alapító taggá lehessen a befizető. Tagnál az elnöknel, Horváth Miklós egyleti pénztárnoknál és bármely választmányi tagnál lehet jelentkezni.

A központi egyesület felhívására Gáspár Janos egyleti munkaprogramot dolgozott ki, mely magában foglalja a megyében létező turistikai érdekű helyek felsorolását, továbbá a hozzá férhetős és ott időzés könnyítésére szükséges teendőket.

Ilyenek az utvonalak, melyek létesítésére első sorban az érdeklét községek figyelmé fog felhívni, hogy mint turistikai érdekű vicinális utak közmunika erővel valóssítsassanak.

A szükséges menedékházak létesítése az egyesület által, szintén a községek és egyesek segédkezése mellett, lenne valóssítható.

A jelzőtáblák ügye után Török Bertalannak azon indítványa vétetett megfontolás alá, vajjon nem volna-e célszerű egy amateur fotográf készülék beszerzése, tájkép, népművelési stb. felvételek céljából? A választmány e fényképeket a turistikuság egyik határozó segédesszközének ismervéu fel, a munkaprogramba ilyek készíttetését is fölvetette.

Az osztályközgyűlése ez év augusztus hó 28-ra tűzetett ki, midőn is annak érdekét Gáspár Janos a „tövisi patak szorosának” szabad előadásban való ismertetésével igérte emelni.

A közgyűlés után Munkácsinál szünetbéd lesz, melyen való részvételre (egy teríték 1 frt 50 kr.) nők és vendégek is jelentkezhetnek dr. Varró László és dr. Winkler Albert rendezőknél, d. u. 3 órákor pedig kocsin kirándulás lesz a torockói utban fekvő páratlan szépségű: „Kököz”-höz, a helyszinén uszonna lesz. A kirándulásban részt venni kívánók Kovács Gyula és Dezső Zsigmond rendezőknél jelentkezhetnek, részvételdíj 1 frt. 50.

Máthé István hegedűművész hangversenye.

Nagyon sikertelt hangverseny kellemeit élvezte mult hó 30-án este — a régi város ház nagytermében — városuaknak sajuosan lepadat műpártoló közönsége. Máthé István hegedűművésznek, megyénk szülöttjének és több enyedi

műkedvelő hölgynek és urnak köszönjük a kiváló élvezetet.

Máthé István ritka szépségű, finom, ugyszólván elbájoló színezettel bíró hegedűjátékával elragadta a hallgató közönséget. Hangszerének művészi kezelése rendkívüli tehetségre s képzettségre vall, melynek értékét még emelte azon — nem minden művészen meglevő — jó tulajdonsága, jobban mondva isteni adománya, melynél fogva látta, mintegy érezte az ember, hogy szíve, lelke mélyéből csalja ki az érzelmeket, a hegedűjéről ömledő dallamok gazdag színezetű hangaradataiban. Valamint néhány klasszikus darabjában, ugy egyes magyar népdalok előadásában is igazán mély magyarérzelmű szellemi világot varázsolt a hallgató közönség lelke elé; tömött s mégis fürge, üde játékkal a magyar népdalok legtöbbszörének sajátos, méla hangnemetében és kényes változataiban is mesternek mutatta magát, röviden: mindenképpen bebizonyította játékával a zene hatalmát, erejét, varázsát; megmutatta hogy a zene, mint a művészetek lelke, még akkor is élénken fejezhet ki oly érzelmeket, melyeket különben csak képzelni lehet, de szavakban kifejezni nem, mert ehez győnge a nyelv, szegény a beszéd. Ez pedig a zenének, mint művészetnek és költészetnek első és fő-fő kelleke. Ki el tudja érni zenészetével ezt, — az az igaz zeneművész.

Azt hiszem, nem szükséges különösen kiemelni Vincze Dániel né őnga amugy is ismeretes művészi zongorajátékát, melylyel igazi klasszicitással kísérté Máthé gyönyörű hegedű-szólamait, beleélve magát az egész lelkéből zenélő művész dallamvilágába. ennek játékát egész virtuozitással felölve s a zongora ölelkező akkordjaival majd kiegészítve pl. az „Andante caprice”-ban, majd pedig ritka gyakorlottsággal és érzéssel támogatva pl. az előadott „népdalváltozatokban”.

Ugy látszik őnga ritka zenetehetségéből nem kis részt örökölt kedves lánya, Vincze Ara k. a. is; képzettségét nyilvánulni láttuk és kellemesen is érintett bennünket, — Paganini: „La Dans des sorciers” cími négy kézre alkalmazott darabjának előadásában, melyet édes anyjaval valóban jól, nagy gyakorlottságot jelző virtuozitással játszott el.

A hangversenynek kedves két részletét képezte még Sikorszki Zsigmond fellépése is, ki különben érczudus „bariton”-járól városunkban már ismeretes és ki Kulifay Izabellának: „Egy sir” című kis művét és néhány magyar népdalt adott elő, Rapaics Romeoné őnga zongorakísérete mellett. Nagyon helyesen tenné Sikorszky ur, ha szép és sokat igérő hangját rendszeresen kiképezné, és semmi esetre se forcirozzazendes gyakorlat nélkül csak népdalok és más nem klasszikus darabok gyakori előnéklése által oly hangterjedelemben, melyben inkább mozoghat a magas tenor, mintsem a magas bariton.

Keszthelyi Ernő egy chic-es budapesti fiatal ur humorisztikus, rövid felolvasással a „Főpincér”-rel mulattatta a közönséget; Szabó Jenő ref. pap és tehetséges ifju költőnk pedig képekben és költői eszmékben gazdag és emelkededett „Egy Emigráns utolsó percei” költeményének sikerült előadásáért a közönség részéről szives, meg nem szűnő tapsokban nyilvánuló elismerésben részesült.

zasság után komolyan megbetegedett, s nem is gyógyult meg többé. Férje éjjel, nappal önfeláldozóan ápolta. Egy alkalommal, midőn azt hitte, hogy neje aluszik, feléje halolva nézte halovány, beesett arcát. „Nem értem, susogta mintegy magán kívül, nem tudom őt boldogá tenni, vagy mi lehet oka . . .” Ekkor a beteg felpillantott, kissé elpirult s egy véghetetlen fájdalmas tekintetet vetett férjére. Csak ekkor vette észre Zsigmond, hogy neje egy szász virágcsokrot s egy lapot, melyre neve volt felírva, tartott a kezében, — az ő írása volt, a megholt baráté. Zsigmond mély fájdalommal kezébe temette arcát, s kérdő: Te őt szeretted?

A beteg arcán néhány nehéz könny gördült alá és kezét férje felé nyujtva rebegő: ob bocsáss meg!

Ő hát két embert tett szerencsétlené; ő nem akarta de már megtörtént.

Ez a gondolat, a mélyen sujtott férfut burkomorsággal fenyegette, de szerencsére letudta küzdeni, hiszen neki a szenvedőkért és szerencsétlenekért élnie kellett.

* * *

Julius vége közelgett. A Rigi hotel tulajdonosa a lépcső aljában üdvözölte az ujonan érkezett vendégeket.

„Hozta Isten doctor ur! Szóbbái készen várják, semmibe sem lessz hiánya.”

Látod édes gyermekem, szölt Zsiga bácsi egy fiatal leányhoz, ki vele egyszerre szált ki egy kocsiból, „ennyi kézi podgyászt hozni tulajdonképpen esztelenség.” Miért, nem mondta ezt otthon? Mit használt volna? Mikor a mama buzgóságában csak azon igyekezett, hogy mentől több skatulyával lásson el. A leánya pirulva mentegette anyját, „mikor oly ritkán utazunk.”

Egy óra mulva a vendéglő társalgó szobájába léptek; a leánya mintegy valami delejes erőnek engedve egyenesen a zongorához közeledett. A doctor utána sietett, megfogta kezét s vissza tartotta. „Egy billentyűt sem szabad érintened, ez a szabályok ellen lenne!”

„De —” Semmi de kedves Margitkám, mi azért jöt-

tünk ide, hogy idegeidet erősítsük, s hogy egészséged vis-sza nyerjed.

„Hiszen én nem is vagyok beteg.”

Ha már beteg volnál, késő is lenne segíteni.

Egy keserves pillantást vetve a zongorára, kilépett a verandára. „Négy hétig semmit se tanuljak” sóhajtott!

Oh igen, tanulhatsz édes gyermekem, megfogod tanulni, hogy van a világon még más szép és kedves dolog is, a fekete hangjegyeken kívül, s mikor erről meggyőződél, vissza térhetsz zongorához, pianiódhoz, de előbb nem!”

Margitka mosolygott az ily beszéd felett és félnék szeméit a bámulat egy nemével emelte a távoli jéghegyekre.

De, oh jaj! a társalgószobában valaki egy Chopin keringőt kezdett játszani, a leánya oda figyelt, s aztán elrémülve dugta be füleit. „Borzasztól lehetetlen hallgatni az ilyen kifejezéstelen játékokot!” Smár a küszöbön volt, de Zsiga bácsi ruhájánál fogva vissza tartotta. „Ob, te kis szökevény!”

Komolyan mondom Margitka ne kárhoztass arra, hogy minde lépésedre ügyeljek!

„De hogy lehet Chpoént így játszani hiszen az rettentő!”

A bizonyos hogy rettentő, hagyta helyben a dietort.

Azonban mi lenne gyermekem, ha te például feltennéd magadba: vizsgáljuk meg magunkat, vajon képesek lennénk valamely hajlamunkról egy bizonyos időre teljesen lemondani, lenne-e elég szilárd akaratumk ezt keresztül vinni? Nagy elégtétel az gyermekem, ha elmondhatjuk — „lebirtam magamat küzdeni.”

Gyermekes tekintete, melyben a meny látszott tükrözödni, nyájasan mosolygott az öreg urra. „Meg fogom kísértetni,” szölt keresztül hajolva a veranda karfáján s füleit bedugva. Zsiga bácsi leült egy padra, nézte Margitkát s gondolta magába, hogy más toilletat is kellene neki szerzeni, mamája olyan izléstelen öltözetekkel látta el.

(Folyt. köv.)

Tap a közönsé hogy En részesitet gével esa remekül annyi hé a lelkesül

V

— J tulterjed tett antik Közönség detén tisz mint „Ela kis körin papnője szintársul szivesked

fát, f. hó épült disz vára rend onnan ma

— E egyik leg őrnagy k Szilágyi koui kör

és neje asszony t indult Sz M. Ludas zenező

— egyike le este, 33 hagyott

— E körjegyz birtokána megszem csakham telen me meket h

— I vincellér tantolyan Pályázat igazoló k alkat és 3. Legal lai bizon tel kiállt beleegye hogy a t nem ves bizonyit hó 15 ig hoz inté rövid ide önköltésé kertésze kádárme hiteles t jak eluy dök: a) egyéb á írő-, rajz önmagu világita nyernekk reggeli, ösztönd egyenlő szükség maguk szesülő száma s előnyök toznak fél, 14 tündiját alkudás celler-is 5-én M

— Tuszad, Erdélyr f. évi a egyesül

Tapsokban és kikívásokban egyáltalán nem volt fukar a közönség. Csak azt az egyet kell szívósból sajnálnunk, hogy Enyed intelligenciája csak oly gyöngye pártolásban részesítette most is az igazi művészetet s hogy előadás végével csak oly kevesen lelkesülhettek a Máthé ur által remekül előadott „Rákóczy induló”-n; paddig volt abban annyi hæv és lélek, hogy többnek is kijuthatott volna még a lelkesülésből.

Vegyes hírek.

— **Jászai Mari művésznők,** kinek hirneve messze túlterjed hazánk határain, az általa mondhatni újéletre keltett antik drámák egyik legjelesebbjét Elektrát bemutatja. Közönségünk, mely évekkal ezelőtt, hatalmas fejlődése kezdetén tisztelhetett körében a nagy művésznőt, úgy „Angeló” mint „Elektra” előadására tömegesen jegyzett elő. Legyen kis körünkben üdvözölve színművészetünk nemes szellemű pappnője s fogadja köszönetünket, hogy Miskolczi Henrik színtársulatával fényes tehetségét nálunk is bemutatni sziveskedik.

— **Vince Dánielét,** városunk jeles zongorajátzó-fát, f. hó 15-re a brassói protestáns nőegylet, az ujonnan épült díszes és ekkor fölszentelendő reform. templom javára rendezendő hangversenyre újból meghívta. Ez évben onnan már másodszer éri e kitüntetés. Gratulálunk!

— **Hymen.** Folyó hó 4-én esküdött hűséget, városunk egyik legszebb virága Kis Ilona. Kis Albert nyug. honvéd őrnagy kedves leánya Száva Dénes szegyei birtokosnak Szilágyi Párkás ev. ref. lelkész előtt. Az esküvő szűk rokoni körben történt, a násznagyit tisztelt dr. Lészay László és neje viselték, vőfélyek Kis Béla és Árpád, a bájos menyasszony testvérei voltak. Az ifjú pár a délutáni vonattal indult Száva Lajos, Ajtai Géza s több rokon kíséretében. M. Ludason piros pántlikás négyeslopat, Szengyelben vigenezés várta a lakodalmas népet. Boldogságot kívánunk.

— **Halálozás.** Marton Samu szászcsanakadi körjegyző, egyike legképzettebb községi tisztviselőinknek, július 29-én este, 33 éves korában meghalt. Özvegycet és gyermeket hagyott hátra.

— **Hirtelen halál.** Söder Rezső, korábban sz. benedeki körjegyző, az utóbbi években Kemény Géza b. ajnácskői birtokának s furdójának igazgatója, a napokban a birtok megsemmisítésére négylovás fogaton indult el hazulról, de csakhamar rosszul érezvén magát visszatért s lakásán hirtelen meghalt szívvelhűdésben. Özvegycet s nyolc gyermeket hagyott hátra.

— **Pályázati hírdetmény.** A nagyenyedi m. kir. vincellér-iskolában f. év október hó 1-én kezdődő 3 éves tantolyamra 6 fel ösztöndíjas helyre pályázat nyitattik. Pályázati feltételek: 1. Tizenhat évet betöltött életkort igazoló keresztlevél. 2. Erős, egészséges, munkát bíró testalkat és védhímlőoltásról tanuszkodó orvosi bizonyítvány. 3. Legalább 4. elemi osztály sikeres végzést igazoló iskolai bizonyítvány. 4. Születési hely, községi előjárásága által kiállított erkölcsi bizonyítvány. 5. Szülők vagy gyámok beleegyezési nyilatkozata, melynel fogva kötelezik magukat, hogy a felvett tanuló 3 év eltelté előtt az intézetből ki nem veszik. 6. A jelzett hiteles és rendszeren bélyegzett bizonyítványokkal felszerelt folyomódványok legkésőbb sept. hó 15 ig a nagyenyedi m. kir. vicellér-iskola igazgatóságához intézendők, honnan a folyamodók felvételük ügyéért rövid idő alatt értesíttetni fognak. 7. Az intézetben egy évet önköltségen töltött, katonai kötelezettségnek eleget tett; kertészet, szőlőszet, pincészet körében már működött, vagy kádármesterséget tanult egyének; ha ezen minősítéseket hiteles bizonyítványokkal igazolják, a felvétel- és ösztöndíjak elnyerésénél előnyben részesülnek. Figyelembe veendő: a) Az intézetbe felvett növendékek fehérművi és egyéb állásukhoz illő célszerű ruházatról, nemkülömben író-, rajz- és kisebb munkálati eszközök: kések és ollókról önmaguk tartoznak gondoskodni; lakást, ágyat, ágyneműt, világítást, orvosi kezelést és gyógyszereket azonban ingyen nyernek. b) Az egész ösztöndíjat élvezők teljes ellátásban; reggeli, ebéd, vacsora és mosatásban részesülnek; a fél ösztöndíjasok ellenben ugyan az egész ösztöndíjasokkal egyenlő ebéd vacsorát kapnak, de az ezen étkezésekhez szükségeltető kenyérről, továbbá reggeli és mo-ásról önmaguk tartoznak gondoskodni. c) Ösztöndíjban nem részesülő; önköltséges tanulók, a mennyiben a növendékek száma a 24-et meg nem haladja az a) pont alatt foglalt előnyökben részesülnek, ellátásukról azonban önmaguk tartoznak gondoskodni, s az intézeti élelmezőnél havi 7 frtért fél, 14 frtért pedig teljes ellátást nyerhetnek. A félösztöndíjat élvezők is havi 7 frtért vagy az élelmezővel megalkudás után teljes ellátásban részesülhetnek. M. kir. v. ncellér-iskola igazgatósága. Nagyenyed 1892 augusztus hó 5-én Mórággy István, igazgató.

— **Kirándulás S.-Szentgyörgyről** Málnás, Büksczád, Tusnád, Szent Anna tó és a torjai Búdös-barlangba. Az Erdélyrészi Kárpát-egyesület Háromszékvármegyei osztálya f. évi augusztus hó 17-én és 18-án Potsa József főispán, egyesületi elnök vezetése alatt a fent említett helyre ki-

rándulást rendez. Rövid két nap alatt megtekinthető Erdélynek több nevezetesebb pontja. A tusnádi klimatikus gyógyhely regényes fekvésével, a Szent Anna tó bazánk egyik természeti ritkasága; a torjai Búdös-barlang, melynek mása csak a nápolyi Kutya-barlang; Málnás kiváló gyógyhatású székely fürdő; a büksczádi gr. Mikes-féle üveghuta stb. stb. — A Budapest felől érkező vendégek az ausztus hó 15-én este 9 óra 20 perckor induló predeali gyorsvonatot használhadják, mellyel augusztus hó 16-án Brassóba, onnan pedig a „Háromszéki vasuton” d. u. 5 órakor Seps-Szentgyörgyre érkeznek és itt a Központi Szállodába szállnak. Ezen kiránduláson nem tagok is szívesen láttatnak. Jelentkezni lehet Berecz Gyula isk. igazgató, egyesületi titkár urnál Seps-Szentgyörgyön. A kirándulás költségei Seps-Szentgyörgyről a torjai Búdösig és vissza 2 napi fuvar, Tusnádön szállást és 2 napi ellátást beszámítva, személyenkint csak 7 frt 30 kr, mely összeg a jelentkezés alkalmával beküldendő. Részletes programmal szívesen szolgál Berecz Gyula titkár Seps-Szentgyörgyön. — Mindazoknak, kik a Székelyföld szépségeit még nem ismerik, kiválóan ajánljuk e kirándulást mely oly olcsó, minőt különben elérni nem lehet.

— **Az 1848-49. szabadságharcunk gyűjteményének** a fővárosi vigadóban levő rendezősege fölkérte az összes biztosító-társaságokat hogy vidéki ügynökeik által is mozdítsák elő a 48-as ereklyék gyűjtését. Ezt a gyakorlati dolgot az aradi múzeum találta fel. A fölkért biztosító-társaságok támogatása már azért is nagymérvű lesz, mert a gyűjtemény tulajdonosa kijelentette, szóval és írásban, hogy 25,000 frtot ad magyar hirlapírói nyugdíjalapra és 15,000 frtot az erdélyrészi és a többi magyar közimvelődési egyleteknek a gyűjtemény vételárából, ha azt a nemzeti múzeum számára megvásárolják, annyi összegért, a mennyibe (kimutatás szerint) került az a kiállítás főrendezőjének. A hirlapírói nyugdíjalapra szánt 25000 frt ből ama fővárosi és vidéki hirlapírók is részesülhetnek, a kik nem tagjai a már létező hirlapírók nyugdíjintézetének. A 48-as gyűjtemény által kiadott „Honvéd Emléklap”-ra előfizetésre felhívó leveleket küldött szét a rendezőség. A felhívás minden volt honvédnek ellett ugyan küldve, de az előfizetés vagy megrendelésre való fölszólítás csak a módosabbaknak szól, mert a rendezőség ezen nel tudatja, hogy minden vagyontalann honvédnek ingyen adja a díszes emléklapot, ha az illető az előjáró által aláírt leveleiben ezt kéri. Gróf Kreith Béla ur által az ország közsegeinek és egyesületeinek ajándékozott 20000 Kossuth-képből még néhány ezer példány áll az ezután folyamodó közsegek rendelkezésére. Ez életszag arcképek bolti ára 1 frt 40 kr példányonként. A fennmaradó képeket a fővárosi vigadóban levő 48-as kiállítás látogatóinak ajándékozza a rendezőség. Nehány nap múlva a kiállítás minden látogatója kap egy-egy Kossuth-képet.

— **Időjárás jelző óra.** Tudva van, hogy a higrometer — tudományos és műszaki kísérleteknél való alkalmaztatásán kívül — mint időjárás jelző műszer is gyakran alkalmaztatik, mely célra az ma már különféle alakban és kivitelben kapható a kereskedelemben. Egy nagyon célszerű és az avatlanok használatára alkalmas legújabb higrometer-szerkezetet talált fel nem régiben Rentsch németországi kereskedelmi kertész. Ezen higrometer egy közönséges sulyokkal ellátott fali óra alakjában készül, melynek számlapja a szokásos órabozsátsáson kívül még két skálát visel és pedig egyet, mely a nyári időnyre szól, az órabozsátsáson belül a következő megjelölésekkel: „szél”, „kellomes”, „változókéony”, „szép”, „eső” és „nedves”, a másik skálát pedig, mely a téli évradra szól az órabozsátsáson kívül: „vihár”, „tisza”, „változókéony”, „nagyon hideg”, „hó” és „lanyha” megjelölésekkel. Az óra első beállításánál, valamint mindenkor, ha az tisztogatás esetén vagy más alkalommal véletlenül helytelen állásba hozatnék, a mutató a tiszta időben az 1-es számra, esőzés vagy havazás alkalmával pedig a 7-es számra igazítandó. Ekképen szabályozva, a szóban forgó időjárás jelző óra a megelőző napon, tehát már 24 órával előbb pontosan fogja jelezni a bekövetkezendő időváltozást. Maradandó időjárás esetén az óra mutatója sem változtatja állását. Közlelebbi adatokkal szívesen szolgál e lap előfizetőinek (Bergl Sándor első budapesti szabalmi irodája, VI. Andrásy ut 30.) kik az időjárás jelző órát beszerezni kívánnak.

— **Az aranycsinálás titka.** Barthelot francia vegyész kitalálta, hogy miként lehet aranyat csinálni ezüstből. A párizsi akadémiában kollégáinak egy új ezüstöt mutatott be, melyet bátran aranynak tarthatna az ember. Ezt az aranyárgya ezüstöt barré ezüstökkel és vascsíráttal való kezelés folytán állította elő. Ettől az új aranyozó módszertől sokat várnak, mert nem kopik és nemcsak a felülete, hanem a belseje is olyan, mint a szinarany. De egyszerűen kiszámíthatatlan csodáknak is tág tért nyit. Valószínűleg ez a találmány volt ismeretes a középkorban s ez adhatott okot az alchimisták állítására, hogy ezüstből aranyat lehet csinálni.

— **A fal nedvessége ellen használandó máz.** Tudjuk, mily egészségtelen a nedves szoba, azért minden házuárnak és gazdaságnak szolgálatot véltük tenni, ha

e kitűnő máz készítésével megismertetjük. A köszén-kátrány a jelzett célra igen alkalmas, egyszerű és a mellett olcsó szer, melyet egy tágas kazánban megolvastunk és némi kihűlés után kétszeres sulyának megfelelő német terpentin-olajat (ugynevezett kienöl) és a gyors száradás előmozdítására egy sulyrészt ligroint öntünk belé. Az olaj hozzáöntése tűzveszéllyel jár, azért ajánlatos e műveletet a szabadban eszközölni vagy a tüzet teljesen eltávolítani. Azonban az így nyert anyag nagyon hig, miérsit fűrészpport keverünk hozzá, miáltal az tartósabbá válik. Igen természetes, hogy a mázat melegben kenjük a falra. Azon esetben, ha a máz hig, a felkenést többször ismételjük. Legcélszerűbb 1 kg. aszfaltot, 2 kg. német terpentinolajat és 1 kg. ligroint használni; azonban e két utóbbi nagyobb mennyiségben is vehető.

— **Ablaküveg tisztító szer.** Kitűnő ablaküveg tisztító szert készíthetünk, ha calcionált magnészi tisztá bensisbe mártva pépet készítünk. Ezen tisztító szert akkánt használjuk, hogy belőle egy keveset pamutra öntünk és azzal az ablaküvegre dörzsöljük. Az ablaküveg megtisztítás után szép fényes lesz. Ezen tisztítószert üvegpalackba tehetjük el, melyet azonban beköszörült dugóval kell ellátnunk, nehogy a bensis elpárologjon.

— **Zsebóra vakok számára.** Svájci órásk találtak fel ilyen órát, melyet világtalan embertársaink biztosan örömmel fognak üdvözölni. Minden szám közepén egy kis pecek van alkalmazva, mi azonban azon óraszámúval eltűnik, a melyre a mutató érkezik. Ha ezen óra viselője az időt tudni óhajta, tapogatva kikeresi azt a számot, melynél a kis pecek eltűnt, visszaolvas 12-ig és megtudja a kívánt időt.

— **Mesterséges étvágy.** Pentzold erlangeni tanár a sósavas phenidihydro-chinazolium-ban állítottag egy oly szert fedezett fel, a mely étvágyat gerjeszt. Ezen szernek hordereje tehát, tekintettel azon körülményre, miszerint több betegségnél csak elgyengülés következtében áll be a halál, legalább is világraszóló. — Az új szer, a mely csak mérsékelt adagban vehető be, nagy adagban pedig veszélyes, oly csodálatos módon fokozza az étvágyat és emésztést, hogy a betegek és gyengélkedők jó evőképesség mellett, még erő és suly tekintetében is sokat nyernek. — Pentzold ur, a gyomorbojások Pasteurja és Kochja, „Orexin” (étvágy) névre keresztelte tanulmánya tárgyát.

— **Hideg elosztás a szállodákban, magánházakban stb.** Napjainkban mar a hasny és erőt egy központból nyerjük és ez igen fontos tényező az iparra nézve. Mint a „Leipzigier Tagblatt” írja, ez az alapeszme indított egy amerikai arra, hogy a hideget is egy központból csövek segítségével ossza szét a városban. Ezen rendszer gyakorlatilag először Washingtonban vitetett keresztül, hatalmas hideget előállító gépekből áramlik szét a jéghideg levegő a hálózatban, melynek egyes ágai a szállókban, magánházakban stb. végződnek. Egyszóval mindenkinek lehet jéghideg levegőt. Ezáltal minden, sokszor igen drága és komplikált jégszekrény válik feleslegessé. Egy washingtoni szállóban hová ezen központ hálózat csövei vannak vezetve az előbbi költség 75%-ka takarított meg. Tehát jogosan tekinthető ezen praktikus eszme egy jelentékeny haladásnak a higiena és a gazdaságat terén. Igen célszerű volna ezen rendszer meghonosítása nálunk is, legalább tőrhetővé tudnók tenni az itt lakást. Oh! mily kellemes volna ebben a kánikulában egy hideg levegővel bíró szoba.

— **Elektromosság és vallás.** Mint tudva van a zsidóknak el vagyont tiltva szombaton lángot, vagy bármilynemű tüzet meggyújtani. Angolországban egy orthodox zsidó szerette volna e kérdést megoldani, vajjon fény-e vallásra törvényei ellen, ha szombaton elektromos vényt idéz elő. E kérdés megoldása céljából Crookes tanárhoz fordult, ki oda nyilatkozott, hogy a régi keleti vallások tűz és láng alatt anyagok elégséget értették, ennél fogva egy elektromos lámpa izzása vallási szempontból nem tekiut-hető tűzeek.

Csarnok.

A poruljárt hasbeszélő.

— Tragikomikus történet. —

Írta: **Mártonffy Imre.**

Szajás Muki egy napon arra a felfedezésre jutott, hogy ő hasbeszélő. Ha végig ment az utcán, bolondabbnál-bolondabb csinyeket vitt véghez. Alig mult el nap, hogy valakit ne boszantott volna. Egyszer kiment a piacra s a kofákat holtra ijesztette; rájuk fogta, hogy a halak beszélnek, a tyukok énekelnek, a malacok nevetnek és a kakasok rőfögnek és több ehhez hasonló csineket produkált hasbeszélői művészetével. De különös nagy tehetség fejtet ki a kutyaugatásban és a macskanyögásban. Ebben csakugyan ritkította pártját. Mindegyiket tudta utánozni... a sárga kandurt, mikor meghűtötte magát, époly mesterileg utánozta mint az elkényeztetett tigrismacska, mely viharos estén keservesen szokott az ablakok előtt nyávogni, hogy beereszkék, vagy egy fiatal macskát, mely anyja

„Közérdek.”

után vágyakozott, vékony soprán-hangon... szóval a macskák zeneköltészetében otthonos volt.

Egy este midőn lámpáját eloltá, hogy lefeküdjék, igen jó gondolat ötlött agyába. Mellette, társaságában lakott Kőcsög Tóbiás, egy ideges természetű agglegény, ki jobban borzadt a macskanyávogástól, gyermekirástól, mint a jámbor polgár a végrehajtótól. Ezt a szegény Kőcsögöt szemelte ki áldozat gyanánt Szájas Muki.

Az ördögös hasbeszélő lesomfordált a lépcsőn — mindketten az emeleten laktak — a kinyitotta a kaput és kívülről bezárta, nehogy kőcsög kijöhessen. Aztán a jámbor agglegény ablaka alá sompolygott s az utcán felhalmozott kövek és téglák közé bujt. Tervét hamarosan elkészítette. Megkösörülte torkát és egy pesszimista kandur halk panaszhangját hallatta. Körülötte mély csend honolt s a fura hangok messze elhangzottak. Muki buzognyavogott. Erre Kőcsög dühösen ugrott az ablakhoz, kinyitotta és kidugta fejét. Fehér házi sapkája és éjjeli kosztümje kísérteties színben tűntettek fel. A macskák bizonyára elrémülve rohanta volna el hanyatt-homlok.

— Átkozott macskája! — kiáltá dühösen. — az ember még a szemét se hunyhatja be. Kss! Kss! Kss!

Szájas Muki meglapult a téglák közt mint egy nyúl s alig bírta nevetését visszafojtani. Aztán néhány siralmas hangot hallatva elnémult, mintha a kandur, csalódva reményében, visszavonult volna.

Kőcsög Tóbiás betette az ablakot és visszafeküdt ágyába. Alig hunyta le szemét, midőn alant újra megkezdte a hangversnyt Muki... ezuttal a fiatal macskák soprán hangján. Ez valóban megható volt. Az ablak újra kinyílt és az agglegény ismét kidugta fejét.

— Csak tudnám, hogy hol vagy! — kiáltá a kétségbeesett agglegény. — Nesze, ez legyen a tied.

E szavakkal egy eszímahuzót dobotta képzelt macska felé. Szájas muki fadalmas nyöszörgést hallatott.

— Oly igazán, minthogy élek, holnap megmérgezeklek! — kiáltá az agglegény a sötét utcára nézve, vajjon merre osant el a macska,

Ismételten panaszos vonítás volt a válasz.

— Micsoda? Még itt vagy? — dühösködött Kőcsög magánkívül és egy kefe repült a láthatatlan macska felé.

Szájas Muki oly ordítással felelt, mintha Kőcsög eltalálta volna a macskát, aztán mesterileg utánozta a zajt, mintha a macska felmásznék a kövekre.

— Ezuttal elmenekült, gondolá az agglegény. Legsalább mára megszabadultam tőle.

Ezzel az ablakot betette.

Két három perc múlva Szájas egy vén kandur baszszus hangján kezdett nyávogni, a nőstény macska soprán hangján válaszolt rá, majd mindketten egyszerre kezdtek duettolni. Ez oly iszonyú zene volt, hogy a halgatónak okvetlen ég felé állt a haja.

Az ablak harmadszor nyílt ki s harmadszor dugta ki fejét a boldogtalan agglegény.

— Ez már mégis iszonyatos valami... Ezt nem tűrhetem, egész éjjeli nyugalmam oda! Átkozott macskája! Szájas Muki valóságos fülbemászó kettős hangot hallatott.

— Ah, ez borzasztó! Most már ketten vannak! — kiáltá Kőcsög böszülten. Ugyilátszik harkéskén állanak... ez szép multság lesz! Nem én ezt nem hagyom úgy, majd elveszem a kedveteket!

E szavakkal tette korsót vagdalt a képzelt macska felé, de alig tört össze a jobb sorsra érdemes edény, midőn Muki hosszú, fájdalmas nyávogása tört ki.

— Csakugyan most jól eltaláltam! Csak volna legalább egy hatlövetű revolverem, tudom egyik se menne többé haza! mondá Kőcsög Tóbiás.

Szájas Muki pedig élénk nyávogást folytatott alant. Két macska jajgatott, nyávogott, duruzsolt s a hangverseny valóban borzalmas, hajmeresztővé kezdett válni, minden egészséges dobhártya előtt.

— Ez mindig cifrább lesz! káromkodék Kőcsög. Nem marad egyéb hátra, mint hogy lemenjek és egy jókora doronggal széjjelverjem az ocsmány állatokat!

Kőcsög gyertyát gyújtott s ekkor Szájas jónak látta elszéledni s felment lakására. Ablakából leste, mint keresi a szegény agglegény vékony éjjeli kontósében, égő gyertyával a képzelt macskákat, s hallotta mint káromkodott, midőn semmit se talált.

Ez volt a kezdet.

Ettől fogva Szájas Muki minden este 11 órakor Kőcsög ablaka alá bujt és macska-duettel kedveskedett neki, még pedig mindig a javából. A szegény agglegény átkozódott. Hajkefe, ocska cipők, üres söröstüvegek, tintásüvegek csak repültek le a sötétségbe, végre egy napon szobája majdnem üres volt, már nem volt mit ledobálni. Szájas Muki megelégedte a tréfát, meg aztán attól tartott, hogy a reptülő jószágok közül egyik célt téveszthet és őt találja el. Egy este néhány barátját hívta magához vacsorára és egy kis „multságára.” Tíz órára már bevégezték a vacsorát, ekkor felált Szájas Muki s mivel a többiek is kitűnő és „emelkedett” hangulatban voltak, bámulva hallgatták tervét. Ő egyelőre nem szólt egyebet, csak azt mondá:

„Fiúk akartak-e jót nevetni?” Mire mind örömmel beleegyeztek és alig várták a multság kezdetét. Muki c-supa ovatosságából levetette cipőjét és lassan lement a lépcsőn. Társai egyenként követték, hogyne hiszen még sohase nevetnek akkorát, mint ma. Azonban Kőcsög sem maradt vesztég. Szerzet magának nagy titokban egy idomított, a mely a legelső „uccu” szóra irtalmatlanul megtámadott minden élet, a mi utjába került. Ezzel a derék állattal akarta smugy istenesen lefűletetni koncertező macskákat. Kapuzárás után Kőcsög Tóbiás ajtaját eltorlaszolták mindeféle eszközökkel, nehogy kijöhessen. Muki aztán az agglegény ablaka alá ment a szokot helyre s barátait vagy husz lépésnyi távolban elhelyezte s figyelmeztette, hogy meg ne mozduljanak bármilyen történet is. Nemsokára hangos és valóban szivreható nyávogás hallatszott, aztán egyszerre csend lőn. Az elsőt követte egy második, harmadik, végre hatalmas teretben egyesült a kandur és macska panaszos nyávogása. Pokoli hangverseny volt ez, olyan, minőt még nem hallott a környék. Az ablak kinyílt és az agglegény hangja szólalt meg.

— Fogd meg, Hector! fogd meg!

E pillanatban csakugyan megfogott valamit a kutya, de ez Szájas lábikrája volt s ez oly fájdalmat okozott, mintha nyársra huzták volna. Hangos segélykiáltásba tört ki, de most már emberi hangon. A hatalmas kutya azonban még jobban rárohant és éles fogaival még erősen marcangolta a poruljárt hasbeszélőt. Ez Kőcsög nevét kiáltá, ki most már mindent tudott, s gyorsan le akart jönni, de ajtaját nem bírta kinyitni.

— Segítsen Kőcsög ur! Segítsen! kiáltá Szájas.

— Vigye el ajtóm elől a lomokat, akkor lejöhetnek! viszonza Kőcsög.

Szájas Muki a mily gyorsan csak lehetett, elhárította a közlekedési akadályokat de a kutya folyton nyomába volt. Kőcsög hatalmas bottal fogadta a hasbeszélőt. A kutyát elkergette, de annál jobban elhúszangolta a poruljárt hasbeszélőt, kinek fejétől a lábáig minden része kékvörös lett.

Szájas Muki barátai azt hitték, hogy ez tréfa és talán a multságához tartozik, jót nevettek rajta. Kinyilatkoztatták, hogy ez volt a legszebb multság, mit életükben láttak... Valahányszor vele találkoztak, mindannyiszor megköszönték neki a szerzett élvezetet, s kérték, hogy ismételye e páratlan multságot, de Szájas Muki azóta lemondott hasbeszélő tehetségének további képzéséről.

Közgazdaság.

* Peronospora elleni védekezés tárgyában. Mitűn utóbbi időben többen fordultak hozzám azon kérésrel, hogy a peronospora ellen, mely már erősen pusztítólag lépett fel, lehet-e még sikerrel védekezni, s mivel örömmel tapasztaltam, hogy adott felvilágosításon után többen hozzáfogtak a védekezéshez — indítatlan érzem magamat, hogy a t. érdeklődő közönségnek ismétellen figyelmebe ajánljam azon már többször közölt tapasztalatomat, hogy az elkésztet permetezéssel is lehet, habár nem is teljes sikert, de legalább azt elérni, hogy a peronospora pusztításában megállítsatik, a még erősen elnem lepett levelek a tőkén maradnak s ezek nemkülömben az utóbb fejlődő fiatal levelek segélyével, a szőlő-fürtjei és veszei kedvező viszonyok között még jól beérhetnek. Míg ellenkező esetben, ha nem permetezünk úgy nemcsak az évi termésünk fog igen silányul kifejlődni, hanem még a téléleti kellően benem érő veszők miatt, jövő

évi termésre sem számíthatunk. Hogy azonban a permetezéssel biztos sikert arathassunk, megkívánatik legalább is 3%-os rézgalic oldattal minél előbb permetezzünk. Legelőszertűbben alkalmazhatjuk erre nézve a bordói keverék, mely áll 100 l. víz 3 klg. rézgalic és 7 1/2 klg. vastag oltottmész keverékből. Mórógyi István.

Felelős szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.

Kiadótulajdonos: WOKÁL JÁNOS.

HIRDETÉSEK

Mennyasszonyi selyem ruhákra való selymeket fekete, fehér és créme színekben, simát és damasztot méterenként 45 krtól 16 frt 65 krig (mintegy 300 különböző fajtaban) szállít egyes öltönyökre, vagy egész végekben is postabér-és vámentesen HENNEBERG G. (es kir. udvarszállító) selyemgyára ZÜRICHBEN. Mintak postafordulóval küldetnek. Svájcba intézett levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó. (9)

Hirdetmény.

Alólírott ezennel közhírré teszi, miszerint Verespatak bányavárosban lévő élénk forgalmu nagy vendéglőjét, mely áll:

A vendéglős részére 2 szoba, konyha, kamara, pincze, fásszin, istállóból; 1 nagy étterem, 1 nagy szép tánczteremből vas karzattal s a kasszinó használatára 2 szobából, továbbá egy szép kertből táncz helylyel, 2 kioszkkal, tekepályával, lámpákkal ellátva; összes felszereléssel együtt f. évi szeptember 1-től haszonbérbe vagy %-os kezelésre kiadó.

Tiszteséges, szakképzett egyének alólírtnál bármikor jelentkezhetnek, ki bővebb felvilágosítással szolgál.

Biztosíték feltétlenül szükséges. Verespatak, 1892. évi augusztus hó 3-án. 1-2 Drégán János.

239. szám — 1892.

Arverési hirdetmény.

Alólírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a n.-enyedi kir. járásbírósz 1422/892. számú végzése által nagyenyedi „Kisegítő Takarékpénztár” végrehajtató javára Bodola Lajos nagyenyedi lakos ellen 300 frt tőke, ennek 1890 év május hó 8-ik napjától számítandó 6% kamatai és egyéb törvényes járuléai követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság foglalt és 1607 frt 6 krra becsült bolti dívat áru cikkek stb.-ből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek a 1732/1892. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen vagyis Nagyenyeden alperes üzlethelyiségében leendő eszközésére 1892. augusztus hó 19-ik napjának délelőtt 9 órája határidőül kitűztetik és ahoz a venni szándékozők ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok, ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet igerőnek becsáron alól is eladtni fognak.

Az elarverezendő ingóságok vételára 1881. LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő. Kelt Nagyenyeden 1892. augusztus hó 2 napján.

GAJZAGÓ SIMON, kir. bírósági végrehajtó.

Melyik lapra fizessünk elő?

Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél fogva a legolcsóbb magyar lap az

32—52

„Egyetértés”

a mely az új évvel immár 25-ik évfolyamába lépett. Ez a magyar olvasó közönség legtekintélyesebb lapja. Hiteles forrásokból származó értesítések gyorsasága, alaposasága és sokasága, rovatainak változatossága, kitűnősége, a különböző olvasmányok gazdag tárháza tetteik népszerűvé. A kormány körében előforduló eseményekről az „EGYETÉRTÉS” olvasói értesülhetnek első sorban. Az országgyűlési tárgyalásokról a legreálisabb, tárgyilagos hű tudósítást egyedül az „Egyetértés” közli, Barmely párthoz tartozzék is a képviselő, beszéde az „Egyetértés”-ben a legterjedelmesebben közöltek. Ez az óriási terjedelmű lap egyszerűen két homlokegyenest ellenkező irodalmi célt szolgál, mert naponkint megtalálja benne a család, a hölgyvilág a naga szép-irodalmi olvasmányát a világirodalom legkiválóbb íróinak legújabb regényeiben, talál benne tárcacikkeket legjobb íróiktól, divat tudósítást Párisból stb., úgy, hogy nincs szépirodalmi lap, mely az „Egyetértés”-nek e rovatával a versenyt kiállhatna.

S ezzel szemben ott van az „Egyetértés”-nek oldalakra terjedő politikai és közgazdasági része, mely megbízhatóság, komolyság és jólértesültség tekintetében utólréhatlennak van elismerve a magyar sajtóban. Egyik legfőbb érdeme az „Egyetértés”-nek, hogy az események ösmertése körül soha semminemű tekintet nélkül sem hagyta magát befolyásolni, s mint teljesen független lap fölötté áll minden pártérdeknek és csak az igazságot szolgálja. Az egész sajtóban legnagyobb terjedelmű országgyűlési tudósításainak is mindenkor a párttekinetek felülemelkedő részrehajlatlanság szerzete meg a közölsérmest, mely abban nyilvánul, hogy az „Egyetértés” olvasói között minden pártból találunk híveket.

Az „Egyetértés” gazdasági rovata elismert régi tekintélynek örvend. A magyar kereskedő s gazdaközönség, az iparos és vállalkozó nem szorul többé idegen nyelvű lapra, mert az „Egyetértés”, kereskedelmi s társasági tudósításainak bősegével a többi lapok már fel sem veszik a versenyt. — A kereskedő, az iparos s a mezőgazda két évtized óta tudja már, hogy az „Egyetértés”-ben megtalálja mindazt, a mire szüksége van s e miatt az „Egyetértés” ma már nélkülözhetlenné vált, mint a hazai kereskedelmi, ipar- és mezőgazdasági forgalom magyar nyelvű vezér lapja. Üzleti dolgokban az „Egyetértés” a legjobban informált lap Magyarországon.

A rendes rovatokban s a fömerülő eszményekről legnagyobb terjedelemben közölt bő tudósításokon kívül végre csak az „Egyetértés”, 3 speciális rovatát említnék meg, melyek országos hírré tették azt, az Irodalom, a Tanügy és a Mezőgazdaság melyek mindegyike egy-egy szakapott képes pótolni. A ki olvasni valót keres és a világ folyásáról gyorsan és hitelesen akar értesülni, fizessen elő az

„EGYETÉRTÉS”-re,

melynek előfizetési ára: egy hóra 1 frt 80 kr., negyedévre 5 frt s egy évre 20 frt. Az előfizetési pénzek az „Egyetértés” kiadóhivatalába küldendők. Mutatónyvámokat a kiadóhivatal kívánatra ingyen és bérmentve küld.

Az „Egyetértés” felelős szerkesztője és kiadó-tulajdonosa:

Datszinház-utca I. szám.

(Az operaházzal szemben.)

CSÁVOLSZKY LAJOS.

Nyomatott Wokál Jánosnál Nagyenyeden 1892.